

Huvudman

Nacka kommun
registrator@nacka.se

Beslut

Datum 2026-10-12

Dnr SI 2026:2067

Sida **1 (4)**

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Älta skola i Nacka kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 4 maj 2026

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av Älta skola i Nacka kommun gällande elevers tillgång till bemannade skolbibliotek.

Skolinspektionen har den 4 maj 2026 beslutat att förelägga Nacka kommun att senast den 2 oktober 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande bemanning av skolbibliotek. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Nacka kommun en anmärkning rörande tillgång till skolbibliotek.

Nacka kommun har den 1 oktober 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Nacka kommun har även den 9 oktober 2026 inkommit med svar på kompletterande frågor från Skolinspektionen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Nacka kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om konstaterade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Bemanning av skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut från den 4 maj 2026 att det fanns brist i skolenhetens arbete rörande bemanning av skolbibliotek. Tillsynen visade förvisso att skolbibliotekarien arbetade med att främja elevers läsning men Skolinspektionen bedömde dock att bibliotekarien inte hade förutsättningar eller uppdrag att arbeta med medie- och informationskunnighet. Skolinspektionen bedömde därmed att skolbiblioteket inte var bemannat i en sådan utsträckning att elevernas medie- och informationskunnighet främjades.

Av huvudmannens redovisning framgår att tjänstgöringsgraden för Älta skolas bibliotekarie har utökats och att detta innebär att skolbibliotekarien har tid för planering, genomförande och uppföljning av insatser för medie- och informationskunnighet tillsammans med lärare och elever. Av huvudmannens redovisning framgår även att skolbibliotekariens uppdrag har förtydligats för att främja elevernas läsande och för att främja elevernas medie- och informationskunnighet. Huvudmannen uppger att det nu finns bemanning i sådan utsträckning att ändamålen med skolbiblioteket uppnås.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. (2 kap. 24 b § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. (2 kap. 24 d § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att utöver att främja elevernas läsförmåga anser regeringen att förmågan att finna, analysera, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och sammanhang är av central betydelse för skolbiblioteksverksamheten. Liksom läsförståelse är medie- och informationskunnighet en förmåga som är väsentlig såväl för elevers möjligheter att fungera som samhällsmedborgare och delta i det demokratiska samtalet som för deras kunskapsutveckling i skolans alla ämnen. I ett samhälle med snabb och omfattande spridning av information är elevers kunskaper inom informationssökning och källkritik även viktiga för att bygga upp en motståndskraft mot desinformation och propaganda. (prop. 2023/24:164, s. 24)

Av förarbetena framgår vidare att bemanningen behöver vara av den omfattningen att det är fråga om ett skolbibliotek enligt den definition som framgår av 24 a §, dvs. en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Det innebär att skolbibliotekarierna måste ha tid att fortlöpande se till att utbudet uppdateras och anpassas efter de olika elevgrupperna på skolan och till att interagera med övrig personal och elever. Hur omfattande bemanningen ska vara får huvudmännen bedöma vid organiseringen av skolbiblioteksverksamheten utifrån elevsammansättningen och de lokala förutsättningarna. Bemanningen måste dock vara av den omfattningen att de i 24 b § angivna ändamålen med skolbibliotek uppnås, dvs. utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. (prop. 2023/24:164, s. 67)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Nacka kommun vidtagit åtgärder för att se till att skolbiblioteket nu bemannas i sådan utsträckning att ändamålen med skolbiblioteket uppnås. Skolinspektionen bedömer att Nacka kommun har följt föreläggandet i denna del och att konstaterade brister är avhjälpna.

Tillgång till skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut från den 4 maj 2026 att det fanns brist i skolenhetens arbete rörande tillgång till skolbibliotek. Av Skolinspektionens tillsyn framgick att verksamheten uppfyllde författningarnas krav vad gäller att det vid skolenheten finns en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Tillsynen visade dock att det i bibliotekets utbud saknades tillgång till digitala medier vilket var en brist.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolenheten har installerat en dator i skolbiblioteket som avsatts för elevers användning av bibliotekets digitala medier och tjänster. Utbudet omfattar digital litteratur och andra digitala kulturuttryck, såsom ljud och film. Skolbibliotekarien introducerar elever och personal till resurserna och användningen integreras i planen för medie- och informationskunnighet och i undervisningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att eleverna i förskoleklass och grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. (2 kap. 24 a § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att för att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet behöver skolbiblioteken därför innehålla såväl analoga som digitala medier. Begreppet medier bör ha samma innebörd som i bibliotekslagen och innefatta både litteratur i olika format och andra kulturuttryck som musik och film (prop. 2012/13:147 s.22)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Nacka kommun vidtagit åtgärder för att se till att eleverna på Älta skola har tillgång till ett digitalt utbud i skolbiblioteket. Skolinspektionen bedömer att Nacka kommun har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen och att konstaterade brister har avhjälpats.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Lena Puman

Föredragande
Signerat av: Lena Puman